

LEWIS CARROLL

Alice în Țara Minunilor

Ilustrații de Andreea Chele



Traducere din limba engleză și note de
Claudia Drăgănoiu

Editura Paralela 45

CUPRINS

<i>Nota editorului</i>	7
<i>Ce (nu) știa Alice. Nota traducătoarei</i>	9
„În după-amiaza aurie...”	13
I. Alice coboară în vizuina iepurelui	17
II. O baltă de lacrimi	26
III. O ședință alergătoare și-o poveste cu coadă	35
IV. Iepurele trimite o biluță la coș	43
V. Sfaturile domnului Omidă	53
VI. Purcel cu piper	63
VII. Un ceai cu nebuni	74
VIII. Crochet cu Regina	86
IX. Povestea Falsei Broaște-Țestoase	97
X. Cadrilul homarilor	107
XI. Cine a furat tarteles?	117
XII. Alice depune mărturie	126

În după-amiaza aurie*,
 Pe luciul lin plutim agale;
 Micuțe mâini de vâsle-apucă
 Prin unde moi să taie cale –
 Însă dibace nu-s, vezi bine,
 Și nici voința nu-i prea mare.

A Treia**, crudă, rupe vraja
 Și dusă-i clipa de visare
 Stăruitoare, vrea poveste –
 Și lăncedă, fără suflare,
 Cum poate-o voce, numai una***,
 Să țină piept la trei glăscioare?

* În primăvara anului 1856, Lewis Carroll (1832–1898) – pe numele său adevărat Charles Lutwidge Dodgson – l-a cunoscut pe Henry Liddell, noul decan de la Christ Church College, din Oxford. Carroll, care și-a petrecut mare parte din viață la Christ Church, mai întâi ca student, apoi ca bursier, cercetător și profesor, s-a împrietenit numaidecât cu familia Liddell. Legătura cu ei avea să se dovedească providențială pentru cariera literară a lui Carroll. Poezia „În după-amiaza aurie...“, care prefațează *Alice în Țara Minunilor*, arată cum a fost concepută această poveste: în vara lui 1862, în timpul unei plimbări cu barca de la Oxford la Godstow, la cererea și spre încântarea a trei dintre surorile Liddell.

** *Prima*, *A Doua* și *A Treia*, așa cum le numește Carroll, sunt, în ordine: Lorina Charlotte (13 ani), Alice Pleasance (10 ani) și Edith Mary (8 ani). Alice dă numele fetei din poveste.

*** Referire la Carroll însuși, căruia surorile îi cer să născocască o poveste.

De-ndată, Prima dă poruncă:
„Hai, născocește-un început!”
„Nu prea cuminte!” zice A Doua,
Cu glas mai blând și reținut.
Și-așa începe, doar că A Treia
Tot întrerupe la minut.

Dar deodată se-așternu tăcerea
Și-aieva o copilă se ivi,
Cutreierând prin lumi închipuite –
S-au mai văzut așa minunății? –
Stând la taifas cu păsări și jivine
Și deslușind ghiduș năzdrăvăanii.

Se-ntâmplă ades' ca povestașul
Sleit, să caute scăpare
Și, pierzând firul, să vestească:
„Hai, restul, data viitoare.”
„Acum, acum!” răsună barca
Când strigă vesel trei glăscioare.

Pe îndelete, din minuni,
Așa se plăsmui o lume –
Și-acum, că povestirea-i gata
Și-n zare, soarele apune,
Vâslim spre casă mulțumiți,
Căci am plecat de ore bune.

Alice! În căușul palmei mici,
Peste ani, păstrează bine
Acest basm copilăresc,
Ce cu visuri să se-mbine,
Prețios, precum o floare
Răsărită-n glij străine.



Alice coboară în vizuina Iepurelui

Alice se plictisise până peste urechi de când tot ședea așa, fără rost, pe mal, lângă sora ei. Își aruncase de vreo două ori ochii pe cartea pe care o citea soră-sa, dar n-avea niciun haz: nu tu poze, nu tu dialog... „Și ce carte e asta, mă rog, fără poze și fără dialog?” se întreba Alice.

Așa că se apucă să chibzuiască în sinea ei (lucru deloc ușor, moleșită de căldură cum era și cu mintea împăienjenită de arșița zilei) dacă plăcerea de a împlети un șirag de margarete merita osteneala de a se ridica să culeagă florile. Când, deodată, un Iepure Alb cu ochi rozalii trecu în fugă pe lângă ea.

Nimic neobișnuit până aici – iar Alice nu se miră prea tare nici când îl auzi pe Iepure bombănind:

— Vai de mine și de mine! Să vezi cât am să întârzii!

(S-ar fi cuvenit, desigur, să se mire – și-a dat ea seama mai târziu, amintindu-și întâmplarea –, dar în clipa aceea i se păru totul cât se poate de firesc.) Însă când Iepurele *scoase un ceas din buzunarul de la vestă*, se uită să vadă cât e ora și iuți pasul, Alice sări ca arsă în picioare, căci îi trecu dintr-odată prin minte că nu mai văzuse niciodată un iepure să aibă vestă cu buzunare și nici ceas pe care să-l scoată din buzunar. Curioasă nevoie mare, începu să alerge după el, peste câmp, și

Îl ajunse din urmă tocmai la timp ca să-l vadă zbughind-o într-o vizuină destul de măricică, sub niște tufișuri.

Alice nu stătu pe gânduri și hop și ea în vizuină, după el, fără să se întrebe, măcar în treacăt, cum o să mai iasă de acolo.

La început, vizuina o ținea drept, iar Alice merse tot înainte, ca printr-un tunel; apoi, brusc, simți cum îi fuge pământul de sub picioare și se pomeni căzând în gol, ca într-un puț foarte adânc.

Fie că puțul era cu adevărat foarte adânc, fie că Alice cădea foarte încet, oricum avu timp, în cădere, să privească pe îndelete în jur și să se întrebe ce avea să se întâmple cu ea. Încercă, mai întâi, să se uite în jos, ca să se dumirească încotro se îndreaptă, dar era prea întuneric să poată



desluși ceva. Apoi cercetă pereții puțului și observă că erau acoperiți de rafturi cu alimente și etajere cu cărți. Din loc în loc erau hărți și tablouri agățate în cuie. În cădere, înșfăcă de pe un raft un borcan pe care scria „DULCEAȚĂ DE PORTOCALÉ“, dar, spre marea ei dezamăgire, borcanul era gol. Cum nu-i venea să-i dea drumul la întâmplare, nu care cumva să omoare pe cineva de dedesubt, izbuti în trecere să-l lase pe un alt raft, mai jos.

„Măi, măi“, se gândi Alice. „După o cădere ca asta, o să-mi pară floare la ureche să mă duc de-a berbeleacul pe scări! Ce curajoasă o să mă creadă toată lumea de-acasă! Eh! Și de-ar fi să mă prăvălesc de pe acoperiș, de-acum nici că-mi pasă!“ (Ceea ce era, foarte probabil, adevărat.)

Tot în jos, în jos, în jos. Oare *mult* avea să mai cadă așa, la nesfârșit?

— Câți kilometri să fi străbătut de când tot cad? se întrebă Alice cu voce tare. Trebuie că mă apropii de centrul pământului. Ia să vedem: asta ar însemna mai bine de șase mii de kilometri adâncime. Adică, așa cred... (Pentru că, vedeți voi, Alice învățase la școală asemenea lucruri și, cu toate că nu era nimeni prin preajmă s-o audă fălindu-se cu câte știe, nu voia să piardă prilejul de a-și repeta cunoștințele.) Da, da, cam asta ar fi distanța... dar mă întreb ce Latitudine și Longitudine oi fi atins? (Alice habar n-avea ce înseamnă latitudine și longitudine, dar erau niște cuvinte melodioase și impunătoare, așa că îi plăcea oricum să le rostească.)

Nu trecu mult și iar se apucă să vorbească de una singură.

— Oare o s-ajung pe partea cealaltă a pământului? Ce nostim ar fi să mă pomenesc printre oameni care merg cu capul în jos! *Antipatiți** cred că le zice... (De astă dată îi părea bine că nu e nimeni s-o audă, pentru că avea oarece îndoieli în privința cuvântului.) Oricum o să trebuiască să-i întreb în ce țară am nimerit. „Mă scuzați, doamnă, aceasta

* Alice confundă „antipatie“ cu „antipozi“ (oamenii de la capătul opus al Pământului).

e Noua Zeelandă sau Australia?“ (Și, ca să fie politicoasă, se strădui să facă o reverență – dar cum să îndoii genunchii și să te înclini grațios când ești în cădere liberă? Voi credeți că v-ați descurca?) Dar nu, nu se face să întreb așa ceva – o să creadă că-s o prostănacă. Mai bine mă uit în jur, poate c-o fi scris pe undeva.

Și tot cădea, cădea, cădea. Cum nu avea altceva de făcut, Alice începu iar:

— Cred că Dina o să-mi simtă grozav lipsa deseară. (Dina era pisica.) Sper că n-au să uite, la ora ceaiului, să-i pună și ei niște lapte în farfurioară. Dina, drăguțo, ce n-aș da să fii și tu cu mine aici, jos. E adevărat că nu umblă șoareci prin văzduh, dar ai putea să prinzi un liliac – pentru că, știi, liliicii aduc foarte mult cu șoarecii. Dar oare pisicile mănâncă lilieci?

Însă pe Alice o ajunsese oboseala și, somnoroasă, începu să îngâne: „Oare pisicile mănâncă lilieci? Oare pisicile mănâncă lilieci?“ și câteodată: „Oare liliicii mănâncă pisici?“ – pentru că, vezi bine, întrebarea nici nu prea conta, de vreme ce nu știa oricum ce să răspundă. Aproape că ațipise de tot și tocmai începuse să viseze cum se plimba ținându-se de mână cu Dina și o întreba foarte serios: „Spune-mi drept, Dina, ai mâncat vreodată lilieci?“ când, deodată, buf! buf! se opri într-un morman de crengi și de frunze uscate. Gata, căderea luase sfârșit!

Alice nu se lovise deloc și într-o clipă a și fost în picioare. Se uită în sus, dar deasupra era întuneric beznă. În față se deschidea un alt tunel lung și îl zări pe Iepurele Alb gonind de mama focului. Fără să piardă o clipă, Alice o luă din loc și, iute ca vântul, îl ajunse din urmă la o cotitură, tocmai la timp ca să-l audă bombănind:

— Vai de urechile și de mustățile mele, ce târziu s-a făcut!

Era chiar în spatele lui când Iepurele coti și se făcu nevăzut. Alice se trezi într-o sală lungă și joasă, luminată de un șir de lămpi atârinate de tavan.



De jur împrejurul sălii erau uși, dar toate încuiate. După ce le încercă pe rând, Alice se opri amărâtă în mijlocul încăperii, întrebându-se cum avea să mai iasă de acolo.

Deodată zări o măsuță cu trei picioare, făcută cu totul și cu totul din sticlă. Pe ea nu se afla decât o cheie micuță de aur, iar Alice se gândi numaidecât că se potrivește la vreuna dintre uși. Dar, vai! – fie că erau încuietorile prea mari, fie că era cheia prea mică, în tot cazul, ușile rămaseră încuiate. Alice dădu din nou ocol sălii și de astă dată observă o draperie care atârna până la pământ, iar în spatele ei, o ușiță, care nu-i ajungea nici până la genunchi. Alice băgă cheia de aur în încuietoare și, spre bucuria ei, se potrivea!

Deschise ușița și văzu că dădea într-un holuleț nu mai mare decât o gaură de guzgan. Se lăsă în genunchi, ca să poată privi prin holuleț, iar la capătul acestuia îi apărură o grădină frumoasă cum nu mai văzuse alta. Tare i-ar fi poftit și ei inima să iasă din sala aceea întunecoasă și să se plimbe printre straturile de flori viu colorate și printre fântânile răcoritoare! Dar nici măcar capul nu-i încăpea prin deschizătura ușiței. „Și chiar dacă mi-ar încăpea capul“, își zise biata Alice, „ce folos, dacă nu-mi intră și umerii! Ah, ce n-aș da să mă pot strânge ca o lunetă și să mă fac mică! Deși, dacă stau să mă gândesc, cred c-aș putea, dacă aș ști de unde încep.“ Pentru că, vezi bine, lui Alice i se întâmplaseră în ultimul timp atâtea năstrușnicii, încât foarte puține lucruri i se mai păreau cu adevărat imposibile.

Cum n-avea niciun rost să mai piardă timpul acolo, Alice se întoarse la măsuța de sticlă, sperând că doar-doar o găsi pe ea altă cheie, sau măcar o cărțuție despre cum se pot strânge oamenii ca lunetele. Găsi altceva: o sticluță (Alice ar fi putut jura că nu fusese acolo înainte) cu o etichetă pe care scria „BEA-MĂ“, cu litere mari și frumoase, de tipar.

Ușor de zis „bea-mă“, dar Alice era o fetiță înțeleaptă și n-avea de gând să facă una ca asta fără să chibzuiască bine înainte.

— Nu, întâi și-ntâi am să mă uit să nu scrie pe undeva „otravă“.

Fiindcă citise ea câteva povestioare foarte drăguțe despre copii pe care îi arsese focul sau îi mâncaseră fiarele sălbatice sau pățiseră tot felul de lucruri neplăcute – doar pentru că nesocotiseră câteva reguli simple cu care încercaseră să-i deprindă cei care le voiau binele. De pildă: că un vătrai încins te arde dacă-l ții prea mult în mână; că, dacă te tai adânc la deget cu un cuțit, o să curgă sânge; și mai ales – asta o reținuse foarte bine Alice – că, dacă bei mult dintr-o sticlă pe care scrie „otravă“, poți fi sigur că, mai devreme sau mai târziu, n-are să-ți pice bine.

În orice caz, pe sticluța asta nu scria niciunde „otravă“, așa că Alice se încumetă să bea și, găsind misterioasa licoare delicioasă (avea, de fapt, un gust amestecat de tartă cu cireșe, cremă de vanilie, ananas, friptură de curcan, caramele și pâine prăjită, fierbinte, unsă cu unt), o dădu gata dintr-o suflare.



* * *

— Ce ciudat mă simt! Parcă m-aș strânge ca o lunetă, zise Alice.

Și chiar așa era: măsura acum vreo douăzeci și cinci de centimetri și i se lumină fața la gândul că avea în sfârșit înălțimea potrivită ca să încapă pe ușiță și să ajungă în grădina aceea încântătoare. Mai întâi, totuși, așteptă câteva minute, să vadă dacă nu cumva continuă să se micșoreze, fiindcă era nițeluş îngrijorată în privința asta. „Mai știi... dacă ajung să mă sfârșesc cu totul, ca o lumânare? Și atunci, ce s-ar alege de mine?” își zicea Alice. Drept care încercă să-și închipeie cum arată flacăra unei lumânări după ce se stinge lumânarea, căci nu-și amintea să fi văzut vreodată așa ceva.

După o vreme, văzând ea că nu se mai întâmplă nimic, se hotărî să intre numaidecât în grădină. Dar, vai, biata Alice! Când ajunse la ușiță, văzu că uitase cheița de aur; se întoarse după ea la măsută, dar își dădu seama că acum îi era cu neputință să mai ajungă la cheie. O vedea limpede prin sticla străvezie și se strădui din răputeri să se cațare pe un picior al măsuței, dar era prea alunecos; în sfârșit, ostenită după atâtea încercări zadarnice, sărmana Alice se așeză pe jos și începu să plângă.

„Ei, hai, mai lasă plânsul! Te poftesc să încetezi chiar acum!” își spuse Alice cu asprime. De obicei, își dădea sfaturi foarte înțelepte (cu toate că nu prea le urma) și uneori se certa atât de rău, încât îi dădeau lacrimile. Odată chiar încercase să-și tragă singură o scatoalcă pentru că trișase la o partidă de crochet pe care-o jucase cu ea însăși – fiindcă acestei copile ciudate îi plăcea grozav să pretindă că ar fi două persoane diferite. „Dar ce rost mai are acum”, își zise biata Alice, „să mă prefac c-aș fi două persoane? Când n-a mai rămas din mine nici cât de-o *singură* persoană mai de Doamne-ajută!”

Nu trecu mult și-i căzură ochii pe o cutiuță de sticlă aflată sub masă; o deschise și găsi în ea o prăjiturică pe care scria frumos, cu stafide: „MĂNÂNCĂ-MĂ“.

— Păi, să știi c-am s-o mănânc, zise Alice, și, dacă mă fac mai mare, o să pot ajunge la cheie; dacă mă fac și mai mică, o să mă strecor pe sub ușiță. Oricum ar fi, în grădină tot ajung, de altceva nici nu-mi pasă!

Mâncă o bucățică, întrebându-se îngrijorată: „Oare în sus sau în jos?“, și își puse mâna pe creștet, încercând să-și dea seama dacă se mărește sau se împuținează. Spre mirarea ei, rămase la fel. Sigur că asta se întâmplă, de regulă, când mănânci o prăjitură, dar Alice era deja atât de obișnuită să dea la tot pasul de câte-o ciudățenie, încât acum i se părea stupid și plicticos ca lucrurile să se desfășoare firesc.

Așa că nu mai stătu pe gânduri și înfulecă pe loc toată prăjiturica.

